Abstrakt

Tato práce se zabývá lexikální kompetencí nerodilých mluvčích italštiny a je zaměřená na výzkum specifického aspektu lexika: na verbonominální kolokace, tj. souvýskyty dvou slov která jsou omezena lexikální restrikcí na základě sémantické souvislosti. Z důvodu takového lexiko-sémantického statutu, jsou kolokace všeobecně nesnadno osvojované nerodilými mluvčími, a to nejen v rámci italského jazyka.

Pro tento účel jsme vybudovali žákovský korpus italštiny (CAIL2 – Corpus di Apprendenti di Italiano L2) který obsahuje 237 000 slov a 400 psaných projevů studentů na různých úrovní ovládání italštiny a pocházejících z 33 rozlišných mateřských jazyků. Kolokace nerodilých mluvčí byly studovány z hlediska frekvenčního a lingvistického a srovnávány s kolokacemi obsaženými v projevech rodilých mluvčích italštiny pomocí korpusu SCUOLA, sekce rozsáhlého a reprezentativního korpusu současné italštiny PEC (Perugia Corpus).

Kolokační kandidáty, tzv. empirické kolokace, jsme získali z korpusu CAIL2 a z korpusu SCUOLA pomocí lexikálních asociačních měr (*Mutual Information* ≥ 3, *t-score* ≥ 2) a parametru frekvence výskytů (fr. ≥ 10).

Nejdříve jsme empirické kolokace analyzovali z kvantitativního hlediska. Srovnali jsme jejich množství u rodilých a nerodilých mluvčí a také u různých skupin studentů italštiny na základě dvou parametrů: délky výuky italského jazyka a délky pobytu v Itálii. Záměr kvantitativní analýzy byl určit podstatné rozdíly mezi skupinami. Provedeny byly i testy statistické významnosti výsledků.

Dále jsme empirické kolokace studovali z pohledu lingvistického, což znamená, že jsme vyhodnotili které kombinace odpovídaly verbonominálním kolokacím v italském jazyce a popsali jejich nejvýznamnější rysy. Takový postup umožnil určit do jaké míry byly stanovené frekvenční parametry vhodné pro extrakci kolokací z korpusů rodilých a nerodilých mluvčí italštiny.

Lexikální kompetence studentů italštiny jako druhého jazyka byla zkoumána na závěr z dodatečného hlediska, tj. byly analyzované konkordance vybrané skupiny verbonominalních kombinací což umožnilo zhodnotit váhu výuky a pobytu v zemi cílového jazyka v psaných projevech nerodilých mluvčí italštiny.

Klíčová slova: italský jazyk, verbonominální kolokace, žákovský korpus, lexikální asociační míry, osvojování druhého jazyka